

KULTURA WYPOWIEDZI

Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze	Liczba godzin w tygodniu	Semestr	Forma zaliczenia	Punkty ECTS
Studia stacjonarne					
ćw.	30			udział w zajęciach praca pisemna/ omówienie wybranych zjawisk językowych na przykładzie przekazów medialnych	

CEL PRZEDMIOTU:

Wiedza: zapoznanie słuchacza ze zjawiskami degradacji kultury i języka polskiego pod wpływem rozwoju środków medialnych.

Umiejętności: rozpoznawanie typowych zjawisk i błędów językowych, które obniżają poziom komunikacji międzyludzkiej i przekazów medialnych

Kompetencja: potrafi budować poprawne wypowiedzi ze szczególnym uwzględnieniem aksjologicznych i etycznych aspektów języka

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Brak.

ZAKRES TEMATYCZNY PRZEDMIOTU:

1. Interpunkcja

- * Wielki słownik ortograficzny, red. E. Polański, Warszawa 2016 (rozdziały: Interpunkcja polska, Znaki interpunkcyjne)

2. Ortografia

- * Wielki słownik ortograficzny, red. E. Polański, Warszawa 2016 (rozdziały: Wielki i małe litery, Pisownia łączna lub rozdzielna, Użycie łącznika, Pisownia skrótów i skrótowców, Pisownia nazw własnych)

3. Norma, uzus kodyfikacja

- * Markowski, Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne, Warszawa 2005, tu:
rozdz. 5. - Norma językowa – dyskusyjne zagadnienia z nią związane. Poziomy i typy normy współczesnej polszczyzny
rozdz. 6. - Warianty w normie i ich typy
rozdz. 9. - Kodyfikacja normy językowej
- * Poprawna polszczyzna. Hasła problemowe, red. H. Jadacka, A. Markowski, D. Zdunkiewicz-Jedynak, Warszawa 2008, hasło: Poprawność językowa, Sprawność językowa, Szablon językowy
- * K. Ożóg, Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku, Rzeszów 2011, tu:
rozdz. II 5 Potoczność w tytułach prasowych
- * M. Bugajski, Norma językowa w przyszłości, (w:) Przyszłość polszczyzny - polszczyzna przyszłości, red. K. Kłosińska, Rafał Zimny, Warszawa 2017

4. Grzeczność językowa, honoryfikatyność

- * A. Markowski, Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne, Warszawa 2005, tu:

- rozd. 12. – Warunki właściwego użycia języka. Nowomowa
 rozdz. 13. – Estetyka słowa. Brutalizacja języka publicznego. Grzeczność językowa
- * Życzliwość i agresja w języku i kulturze. Język a Kultura, red. A. Dąbrowska, A. Nowakowska, t. 17, Wrocław 2005, tu artykuły:
 K. Ożóg, Współczesny model polskiej grzeczności językowej
 B. Boniecka, Pragmatyka życzliwości w audycjach radiowych dla dzieci i młodzieży
 - * K. Ożóg, Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku, Rzeszów 2011, tu:
 rozdz. III Uwagi o współczesnej polskiej grzeczności językowej
 - * M. Kaczor, Kultura słowa w świetle komunikacji międzyludzkiej, (w:) Zielonogórskie seminaria językoznawcze 2006-2007, pod red. Magdaleny Hawrysz, Zielona Góra 2009, s. 85-91.
- 5. Etykieta językowa**
- * M. Bugajski, Etyka, etykieta, kultura języka, (w:) Etyka i etykieta w komunikacji językowej, red. Anna Piotrowicz, Małgorzata Witaszek-Samborska, Krzysztof Skibski, Poznań 2012.
 - * . Kaczor, Zwroty grzecznościowe w przekazach radiowych, (w:) Zielonogórskie seminaria językoznawcze 2006-2007, red. M. Hawrysz, Zielona Góra 2009, s. 313-323.
- 6. Tabu językowe**
- * Tabu w języku i kulturze. Język a Kultura, t. 21, red. A. Dąbrowska, Wrocław 2009, tu artykuły:
 T. Zgółka, Retoryka tabuizacji
 K. Szymoniak, Tabuizacja polityczna w polskich mediach po 11 września 2001 roku (wprowadzenie do problemu)
 - * M. Kaczor, Tabu a funkcja estetyczna języka, „Język Polski” LXXXIII, 2003, z. 1, s. 46-49.
- 7. Etyka słowa**
- * Poprawna polszczyzna. Hasła problemowe, red. H. Jadacka, A. Markowski, D. Zdunkiewicz-Jedynak, Warszawa 2008, hasło: Etyka słowa
 - * O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny, red. J. Miodek, Wrocław 1996, tu artykuł:
 - * J. Puzyniny, A. Pajdzińskiej, Etyka słowa
 - * Etyka w komunikacji, red. G. Habrajska, Łódź 2018.
 - * A. Cegiela, Słowa i ludzie. Wprowadzenie do etyki słowa, Warszawa 2014
 - * Etyka słowa. Wybór opracowań I, red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska – Bartmińska, M. Nowosad – Bakalarczyk, J. Puzynina, Lublin 2017.
- 8. Aksjologiczne wymiar komunikacji**
- * Aksjologiczne aspekty komunikacji. Materiały z Forum Etyki Słowa, Bydgoszcz 2019
 - * Komunikowanie wartości – wartość komunikowania. Tom jubileuszowy dedykowany Profesor Elżbiecie Laskowskiej z okazji 70. urodzin, red. I. Benenowska, A. Bączkowska, W. Czechowski, Bydgoszcz 2019
- 9. Estetyka słowa**
- * Poprawna polszczyzna. Hasła problemowe, red. H. Jadacka, A. Markowski, D. Zdunkiewicz-Jedynak, Warszawa 2008, hasło: Estetyka słowa, Moda w języku (nadużywanie elementów językowych)
 - * O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny, red. J. Miodek, Wrocław 1996
 - * Estetyka językowa w komunikowaniu. Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze 2018, red. Monika Kaczor, Magdalena Steciąg, Zielona Góra 2019,
- 10. Agresja językowa**
- * Życzliwość i agresja w języku i kulturze. Język a Kultura, red. A. Dąbrowska, A. Nowakowska, t. 17, Wrocław 2005, tu artykuły:
 B. Żywicka, Tolerancja i nietolerancja we współczesnym języku prasy
 I. Biernacka - Ligieża, Wugaryzmy w prasie alternatywnej
 - * M. Peisert, Formy i funkcje agresji werbalnej Próba typologii, Wrocław 2004

METODY KSZTAŁCENIA I ŚRODKI NAUCZANIA

Metody kształcenia: kształcenie ukierunkowane problemowo, dyskusja, wykorzystanie udostępnionych w Internecie zasobów medialnych

Środki dydaktyczne: materiały do analizy, fragmenty słowniki poprawnościowe, poradniki poprawnościowe, strony internetowe, nagrania przekazów medialnych

EFEKTY KSZTAŁCENIA

Kod	Efekty kształcenia dla przedmiotu
KD1_W02	ma podstawową wiedzę dotyczącą miejsca i znaczenia kultury języka w życiu społeczeństwa i narodu
KD1_W05	ma wiedzę na temat powiązań i przenikania się różnych dziedzin wiedzy z zakresu nauk humanistyczno-społecznych
KD1_U01	potrafi wyszukiwać i interpretować wypowiedzi ze względu na występujące w nim charakterystyczne zjawiska językowe
KD1_U05	potrafi przeprowadzić ich analizę lingwistyczną
KD1_K06	rozumie potrzebę dostrzegania zmian charakterystycznych dla informacji medialnych
KD1_K05	ma świadomość odpowiedzialności za słowo w różnych sytuacjach komunikacyjnych
KD1_K09	rozumie potrzebę weryfikacji swojej wiedzy w świetle nowych teorii

WERYFIKACJA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA I WARUNKI ZALICZENIA:

udział w zajęciach

praca pisemna/ omówienie wybranych zjawisk językowych na przykładzie przekazów medialnych

Opracowała: dr hab. Monika Kaczor